

Warszawa, dnia 30 marca 2021

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PRR.pz.071.2.13.2021

**Pan
Stanisław Myśliwiec
Prezes
Lubuskiej Izby Rolniczej**

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 marca br. w sprawie dotyczącej trudnej sytuacji lubuskich producentów świń prowadzących produkcję na obszarze zagrożenia w związku występowaniem afrykańskiego pomoru świń oraz wniosku o organizowanie skupów interwencyjnych przekazuję poniżej informacje.

W ramach środków rynkowych o charakterze interwencyjnym przepisy wspólnej organizacji rynków rolnych nie przewidują w przypadku rynku wieprzowiny działania polegającego na skupie interwencyjnym świń lub mięsa wieprzowego. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie posiada uprawnień do uruchomienia skupu interwencyjnego świń na obszarze zagrożenia.

Jednocześnie należy podkreślić, że wyznaczenie przez właściwego powiatowego lekarza weterynarii rzeźni do uboju świń z obszaru objętego ograniczeniami oraz zagrożenia następuje po dobrowolnym przesłaniu wniosku zainteresowanego podmiotu. Główny Lekarz Weterynarii sporządził i przesłał do wszystkich organów IW wytyczne dotyczące uproszczonych zasad zatwierdzania rzeźni, szczególnie wnioskujących o ubój z obszaru zagrożenia.

Odnosząc się do kwestii wyznaczania obszarów objętych określonymi restrykcjami w związku z wystąpieniem ASF, uprzejmie informuję, że jednym z aktów prawnych wydanych celem zmniejszenia ryzyka rozprzestrzeniania się oraz ułatwienia zwalczania ASF jest rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie *środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń* (Dz. U. z 2018 r. poz. 290, z późn. zm.), które wdraża do krajowego porządku prawnego przepisy decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE¹.

Podkreślenia wymaga przy tym fakt, że przepisy dotyczące zwalczania oraz zapobiegania

¹ Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylająca decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.).

rozprzestrzenianiu się ASF jednolicie obowiązują wszystkie państwa członkowskie UE, a stworzone zostały na poziomie Komisji Europejskiej.

Zasady tworzenia i znoszenia obszarów objętych restrykcjami związanymi z występowaniem lub zagrożeniem wystąpienia ASF zawarte są w dokumencie roboczym Komisji Europejskiej SANTE/7112/2015/Rev.3 pt. „Zasady i kryteria dla geograficznego definiowania regionalizacji ASF”².

Główne kryteria rozgraniczenia części I, II i III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE³ są następujące:

1. Część III (tzw. niebieska strefa, tj. obszar zagrożenia): występowanie ASF stwierdza się zarówno u świń, jak i u dzików (lub jedynie u świń tylko pod warunkiem, nie posiadania danych z nadzoru, potwierdzających brak zakażeń ASF u dzików).
2. Część II (tzw. czerwona strefa, tj. obszar objęty ograniczeniami): występowanie ASF stwierdza się tylko u dzików.
3. Część I (tzw. żółta strefa, tj. obszar ochronny): obszar o podwyższonym ryzyku bez przypadków ani ognisk ASF i gdzie prowadzony jest wzmożony nadzór (w szczególności bierny) w sąsiedztwie części II lub III.

Podczas wyznaczania zasięgu i kształtu ww. obszarów brane są pod uwagę m. in.:

- a) aspekty geograficzne związane z lokalizacją ognisk ASF u świń lub przypadków u dzików;
- b) czynniki ekologiczne (np. szlaki wodne, lasy) oraz istnienie naturalnych i sztucznych barier;
- c) obecność i rozmieszczenie na obszarze dzików;
- d) epidemiologia choroby;
- e) wyniki szczegółowych badań epidemiologicznych;
- f) historyczne doświadczenia zdobyte w zakresie rozprzestrzeniania się ASF;
- g) podziały administracyjne, ciągłość terytorialna i wykonalność środków kontroli;
- h) rozmieszczenie hodowli świń (niekomercyjna, komercyjna i na wolnym wybiegu) oraz istnienie obszarów zapowietrzonego lub zagrożonego (o ile zostały ustanowione);
- i) praktyki łowieckie i inne kwestie związane z zarządzaniem dziką przyrodą.

Z kolei znoszenie tych obszarów odbywa się po spełnieniu szeregu następujących warunków:

- 1) Zniesienie regionalizacji części III i powrót do części II lub części I są oparte na następujących zasadach:
 - a) w ciągu ostatnich 12 miesięcy brak ognisk ASF u świń lub,
 - b) w przypadku całkowitej depopulacji wszystkich gospodarstw niekomercyjnych o niskich

² https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/ad_control-measures_asf_wrk-doc-sante-2015-7112.pdf

³ Decyzja wykonawcza Komisji z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylająca decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.).

warunkach bioasekuracji, okres bez występowania ognisk, o którym mowa powyżej może zostać skrócony do 3 miesięcy lub,

- c) w przypadku ogniska (na obszarze bez występowania ognisk ASF u świń w ciągu ostatnich 12 miesięcy) – 3 miesiące po dezynfekcji zakażonego gospodarstwa (zgodnie z art. 10.4 lit. a dyrektywy 2002/60/WE⁴) i pod warunkiem, że wdrożono środki określone w art. 10.4 lit. b (badania kliniczne i laboratoryjne) lub w art. 10.5 (intensywne programy pobierania próbek i testowania) dyrektywy 2002/60/WE,
- d) w przypadku ograniczonych ognisk skupionych w przestrzeni i czasie (w okresie 30 dni od pierwszego ogniska) ASF w niekomercyjnych gospodarstwach hodowli świń na wystarczająco dużym i wcześniej wolnym obszarze – 3 miesiące po dezynfekcji ostatniego zakażonego gospodarstwa (zgodnie z art. 10.4 lit. a dyrektywy 2002/60/WE) i pod warunkiem, że wdrożono środki określone w art. 10.4 lit. b (badania kliniczne i laboratoryjne) lub w art. 10.5 (intensywne programy pobierania próbek i testowania) dyrektywy 2002/60/WE.

Klasyfikacja terytoriów państw członkowskich UE lub ich części jako części I, II i III jest regularnie dostosowywana z uwzględnieniem dodatkowych czynników ryzyka związanych z lokalną sytuacją epizootyczną i jej ewolucją. Definicje terytoriów, które mają być wymienione w każdej części załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE uwzględniają historyczną i niedawną obecność ASF zarówno u dzików, jak i świń, wykazaną w wyniku prowadzonego nadzoru.

Reasumując, podczas wyznaczania, jak i znoszenia poszczególnych obszarów Komisja Europejska bierze pod uwagę ogólną krajową sytuację epidemiologiczną w zakresie ASF oraz dane dotyczące nadzoru przekazane przez właściwy organ weterynaryjny kraju wnioskującego o zamianę zasięgu obszarów bądź ich zniesienie. W przypadku Polski kwestie ustalania z Komisją Europejską obszarów objętych restrykcjami, wyznaczanych w związku z ASF leżą w gestii Głównego Lekarza Weterynarii, który jako organ do tego upoważniony negocjuje jak najmniejszy względem aktualnej sytuacji epizootycznej ich zasięg. Ponadto, Główny Lekarz Weterynarii regularnie występuje do służb Komisji Europejskiej z wnioskami o wyłączenie poszczególnych obszarów, w szczególności z części III lub II załącznika do decyzji wykonawczej Komisji nr 2014/709/UE, i przeniesienie ich do części tego załącznika o odpowiednio niższych restrykcjach.

Główny Lekarz Weterynarii, jako organ do tego upoważniony, sukcesywnie podejmuje inicjatywy mające na celu przenoszenie poszczególnych obszarów położonych na terytorium Polski w zasięg stref wolnych lub o odpowiednio niższych restrykcjach dla podmiotów z sektora wieprzowiny, w tym w szczególności hodowców świń. Działania te są wspierane przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dzięki tym staraniom w 2020 roku na skutek negocjacji prowadzonych z Komisją Europejską zniesiono obszar zagrożenia z terenów obejmujących 138 gmin położonych na terytorium

⁴ Dyrektywa Rady 2002/60/WE z dnia 27 czerwca 2002 r. ustanawiająca przepisy szczególne w celu zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz zmieniająca dyrektywę 92/119/EWG w zakresie choroby cieszyńskiej i afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 192, 20.07.2002, str. 27, z późn. zm.).

Polski. Działania w celu ograniczania zasięgu i likwidacji kolejnych stref mają przy tym charakter priorytetowy i będą systematycznie kontynuowane, o ile sytuacja epizootyczna w zakresie ASF będzie na to pozwalała.

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ryszard Bartosik

Sekretarz Stanu